



# KUKÁTKO

ZPRAVODAJ XVII. NÁRODNÍ PŘEHLÍDKY  
AMATÉRSKÉHO ČINOHERNÍHO DIVADLA PRO DĚTI

Lистопад 1998

č. 5

## NIC NEKIKSLO

**Alenko, dneska končí Popelka. My jsme před několika dny rozmlouvali o jejich přípravách a ty jsi měla strach, jak to dopadne, a moc jsi tehdy nenaspala. Jak se ti spí od té doby?**

Trošku jsem spala, samozřejmě. Kdybych nespala, tak nevím. Ale ještě ti řeknu, že jsem držela měsíc dietu, ale tu už jsem zrušila a už jsem snědla asi 5 čokolád, abych to vůbec všechno přežila. Musím přece tu energii nějak dobít. Jinak jsem moc a moc spokojená s průběhem celé přehlídky. Měla jsem ohromný strach z toho, jak zvládneme ty dva prostory tolik vzdálené ideálu, zvláště tu naši obrovskou ratejnu. Je pravda, že jsme se strašně nabéhali, ale jsem potěšena, že tak jak se rozhodily úkoly a každý věděl, co má dělat, všichni vše zvládli na sto procent. Můžu říct, opravdu nekikslo jedna jediná věc. Takováto obrovská akce se nedá dělat s malým počtem lidí. Chtěla bych poděkovat moc a moc Lidě Strejcové, Zdence Karnoldové, Aničce Rollové, Kukátku, tj. tobě, Honzovi Šváchovi a Jirkovi Chlumovi, všem spolupracovníkům v oddělení Kulturní centrum, strašně moc bych chtěla poděkovat všem členům

nům DS Tyl. Vážím si toho, že jsem jejich předsedkyní, protože takovou obětavou bandu lidí bych přála každému souboru. Většinou pracovali až do rána a přitom

byli stále milí a svěží. Moc všem děkuji, vážím si jich a jsem na ně hrdá. Jsem šťastná, že všechno proběhlo, tak jak mělo. Velký dík patří obci Lužná, především panu starostovi, panu řediteli školy a paní učitelce Humlové, hasičům a chovatelům, protože jsme měli na čem sedět, zvláště pak manželům Menzlovým, protože nám vytvořili velmi příjemné prostředí. Kdykoli jsme do Lužné přijeli, necítili jsme se nikdy jako nezvaní hosté. A tak se musely cítit i všechny ostatní soubory, které v Lužné hrály. Mně připadalo, že se vracíme domů, takový jsem měla v Lužné pěkný pocit, jak se o nás starali.

### A co Popelka 1999?

Přála bych si, aby se již hrálo v rekonstruovaném divadle. Ale to bude záležet na tom, zda se najde dalších asi těch 25 milionů korun, aby se přestavba



Alena Mufinská alias Jiřina Švorcová

mohla dokončit.

**Věřme tomu, že se najdou. Děkuji za rozhovor.**

**Zdeněk Brůžek**



# SLOVO ZÁVĚREM

Již posedmnácté otevřela rakovnická POPELKA své oříšky. Tentokrát v nich našla devět soutěžních inscenací a tři absolventská představení Kopru, tudíž na každý měsíc následujícího roku bude mít svůj šat. Jak byly oděvy jednotlivých pohádek ušity, jak byly vypracovány a zda šly obléknout, jsme probírali v rozborových seminářích slovem a v Kukátku písmem. A tak v hluboké sobotní půlnoční době osmé noci nového roku dle našich předků Keltů, melou a skřípají v ubolené hlavě už jen slupky z oříšků. A proto, hrr s nimi ven.

Každého podzimu se zrodí chladný vítr. Nejprve zahvízdá na zbytcích strnišť, pak zablublá v uschlých propletených travinách úvozů, zarachotí v nahnílych ulámaných pahýlech puškvorce rybníků, a na zablácených březích bahnitých řek zahučí. Jak nabývá síl, stoupá přes oblé kopce a začíná hvízdát, aby v soutěskách vysočiny přešel od příčných fléten na bassaxofon. Jakmile dosáhne průsmeků na vrcholcích hor, zaduní do kotlů a tympanů. Je mocnější než drak, takže si dovedete představit, co to udělá, když se spustí komínovou šachtou, aby skrze ústa krbu zařval do hromádky prosa a popela, který zrovínka, tak jako každý rok, přebírá Popelka a spolu s ním my všichni. Naštěstí kolem nás krouží tři rytíři ve zbroji stříbrné, zrození z původních tří oříšků.

Kontinuita, čili návaznost, nepřetržitost přebírání popela a prosa pohádek, nepřetržitost tvoření, je jemnou záležitostí a rytířem prvním. Je dobré si uvědomit, že kontinuita nemá lineární charakter, i když tak obecně bývá uložena ve vědomí. Je jemným předivem už ve své myšlenkově tvořivé podstatě a představě. Je hvězdovitě rozbíhající se pavučinou, větvícím se hustě pichlavým jalovcem, zauzlovaným lanem.

Kontinuita je taktéž spřízněnost a souznění volbou nebo duchovním zaměřením. A v důsledku je jedno, zda prvotní poznávací hodnota, té které tvůrčí kontinuity, vychází ze znaků vnitřních nebo vnějších, neboť, pokud jde o tvůrce, o tvořivost, pak obsah a forma jedno jsou a vzájemně se obohacují. Tak to na světě totiž chodí od prvního okamžiku, kdy se stříbrem hvězd padajícím ze sametové modří noci do vlasů, a s rudožlutou září ohně v očích vstal první člověk a řekl: Povím vám, jak se to událo...

Od té chvíle, pokud má člověk co říci, a nalezne způsob, jak to říci, se forma stává obsahem a obsah formou, a toto prostupování se děje k potěše nás, kteří se díváme a posloucháme. A také, to je nutné říci, k nám takto dochází sdělení, přes které se v nás rodí poznání. Poznání přes impulzy iracionální a racionální, poznání, ze kterého následně vystupuje porozumění pro mnohotvárnost projevů života, nehledě na očištnou fázi, kterou nazýváme katarze.

Katarze se špatně odívá do slov, ale je vám už navzdýcky jasná, pokud jste ji kdy zažili na vlastní duši a kůži. Katarze je druhým rytířem ve zbroji, který beze studu přijímá a uznává hodnotu slz a smíchu. Vzato do všech důsledků, smyslem divadla na antropologické úrovni, bez ohledu na žánr, styl, dobu a společnost, je katarze.

Jistě, v každé společnosti je katarze definována jinak, i když v duchovním rozměru vždy jde o totéž. Ale pozor, duchovní rozměr souvisí s normami estetickými a etickými.

Vše řečené však platí jen tehdy, pokud se člověk prodírá ke sdělení z vnitřku duchovního rozměru a ne z vnějšku. Kdy vychází z nutnosti, a ne pro pouhou a prázdnou odlišnost. Možná se vám zdá toto podotknutí zbytečné, ale vězte, je stále platné, ať už v podmínkách amatérských či profesionálních. Chtít říci, znamená proces, tu líbezný, tu mučivý při nalézání řeči jak to říci. Nebo přesněji řečeno jde o proces nalezení jazyka k oslovení, aby došlo k porozumění.

A hte, už na bujném válečném oři vyjíždí z temného lesa rytíř poslední, aby svým erbem připomněl, že se stále zapomíná na to, že etika – morálka roste z estetiky, tedy z toho, co považujeme za krásno způsobující pocit libosti. Samozřejmě, že primární pojem estetiky jako takové v sobě neobsahuje stanovený klad a zápor – ale řeč je o aplikované estetice, tedy o tom, co kdy bylo, a co může být. Neboť, jako lze ovlivnit pouhopouhou módu (tedy estetiku v užším slova smyslu), lze a je nutno ovlivňovat estetický a následně etický charakter soužití mezi lidskými bytostmi. Krásno, estetično, jednak dědíme, jednak sami utváříme, a to nejen individuálně, subjektivně, ale též kolektivně, objektivně. A to nejen vlastním dílem a životem, ale i tím, že třeba připustíme, aby nějaké seskupení lidí nám vnutilo estetiku hlouposti, povrchnosti a násilnosti, jako normy vnímání světa a řešení vztahů. Jestliže za normu přijmeme cosi, o čem víme, že je lidově řečeno proti srsti, pak jsme na nejlepší cestě do pekel, a tentokrát vůbec ne pohádkových. Marná sláva, z odkazu pozitivní estetiky vyrůstá obecně známá morální poučka, že: Některé věci se prostě nedělají, a to bez ohledu na to, zda jsou či nejsou písemně zachyceny v kodexu morálky.

Tímto se k nám obloukem, esteticky harmonickým pohybem, navrátila POPELKA s probraným prosem, a my máme štěstí, že kromě mýtů nám předkové v testamentu odkázali to nejlepší možné dědictví, kterým jsou pohádky. Útvar, který nám na konkrétních příbězích a konkrétních postavách ukazuje dobro a zlo v jednom každém z nás. Tím současně ozřejmuje parametry dobra a zla kolem nás, a nejpřesvědčivěji dokazuje platnost propojenosti estetiky a etiky, a zároveň již jednou konstatovanou skutečnost, že: Opravdu některé věci si lidé sami sobě, a mezi sebou, nemají dělat.

Letošní Popelka měla povýtce slabší úroveň, než na jakou jsme byli zvyklí z let minulých. Z toho plyne, že odborná porota XVII. ročníku národní přehlídky amatérského činoherního divadla pro děti POPELKA 1998 udělila řadu cen, ale rozhodla se nenominovat ani nedoporučit žádnou inscenaci na Jiráskův Hronov 1999. Odborná porota ocenila jednu inscenaci, ale tuto cenu je nutno chápat v kontextu letošní sklizně oříšků.

Vladimír Zajíc



# Oříšky pro Popelku

## Vyhlášení autorské soutěže

IPOS-ARTAMA Praha ve spolupráci s organizátory přehlídek divadla pro děti FEMAD v Libici nad Cidlinou a POPELKY v Rakovníku vyhlašuje autorskou soutěž OŘÍŠKY PRO POPELKU.

Záměrem vyhlášení soutěže je iniciovat a podpořit vznik nových textových předloh pro činoherní divadlo pro děti a rozšířit tak nevelký rezervoár kvalitní dramatiky určené dětskému publiku. Oblast činoherního divadla pro děti je stále Popelkou v kontextu veškerého divadelního dění. Jedním z důvodů, proč tomu tak je, je naprostý nedostatek kvalitních her.

Soutěže se mohou zúčastnit autoři starší 18 let s původní hrou nebo s dramatinizací literární předlohy v českém jazyce, jejichž adresátem je dětské publikum. Dětským publikem je míněna populace do 15 let věku.

Do soutěže budou přijaty pouze texty nové, které nebyly do termínu uzávěrky doručení prací jevištně realizovány.

### Kalendář soutěže:

*Vyhlášení:* červenec 1998

*Uzávěrka doručení prací:* 15. července 1999

*Vyhodnocení:* do října 1999

*Vyhlášení výsledků:* Popelka Rakovník, listopad 1999

### Vyhodnocení soutěže – ceny:

Soutěž je anonymní. Práce zaslané do soutěže budou předány pořadatelem soutěže odborné porotě bez označení autorů.

Odborná porota bude sestavena nejméně ze třech předních divadelních odborníků, zejména dramaturgů, zabývajících se oblastí divadla pro děti.

Nejlepší práce budou oceněny finanční cenou:

1. místo částkou 10.000,- Kč,
2. místo částkou 6.000,- Kč,
3. místo částkou 4.000,- Kč.

V případě, že by úroveň prací nesplňovala záměr soutěže, tj. rozšíření rezervoáru kvalitní dramatiky, bude v pravomoci poroty finanční ceny neudělit. V každém případě bude vyhlášeno pořadí nejlepších prací.

Součástí ocenění bude publikování nejlepších prací buď v samotném repertoárovém sborníku, či jednotlivě. Publikován může být větší počet prací, než je počet finančních cen, tj. v podstatě všech textových předloh, které budou naplňovat záměr soutěže.

### Podmínky účasti v soutěži

- Autoři dávají zasláním textu hry do soutěže současně souhlas vyhlášovateli a pořadatelem soutěže k prvnímu publikování hry tiskem, aniž by si za toto první publikování činili nárok na honorář.

- Autoři zašlou své práce v takovém termínu, aby jejich doručení nepřekročilo stanovené datum uzávěrky, tj. 15. července 1999. Své práce včetně přílohy (viz rámeček níže) zašlou na adresu:  
ARTAMA, do rukou dr. M. Strotzera, P. O. box 2, 140 16 Praha 4.

- Texty budou zaslány ve třech vyhotoveních s tím, že na nich nebudou uvedena jména autorů. Naopak, v případě dramatinizací je podmínkou v záhlaví textu uvést původní literární předlohu a jejího autora (autory), respektive pramen, z kterého dramatinizace čerpala.

- K zásilce textů autoři přiloží zvláštní list, na němž uvedou tyto údaje:

- jméno, příjmení, titul
- adresu bydliště, včetně PSČ
- telefonní spojení
- rodné číslo
- podepsaný text tohoto znění:

*Přihlašuji do autorské soutěže OŘÍŠKY PRO POPELKU svoji divadelní hru s názvem ..... a svým podpisem stvrzuji svůj souhlas s podmínkami účasti v soutěži.*

.....  
podpis autora

- Texty zaslané do soutěže její vyhlášovateli a pořadatelem nevrací.
- Práce, které nebudou splňovat ustanovení tohoto vyhlášení, nebudou do autorské soutěže zařazeny.

V Praze dne 1. 7. 1998

**PhDr. Milan Strotzer**  
tajemník autorské soutěže

**PhDr. Vítězslava Šrámková**  
vedoucí ARTAMA Praha

# ***Na návrh odborné poroty byly uděleny tyto ceny:***

**Petru Muchovi**

za roli Kouzelníka Fyřína  
ve hře Aflréda Radoka a Marie Tesařové Podivné příhody pana Pimpipána

**Jitce Krškové**

za roli Ježibaby  
ve hře Vladimíra Čorta Pohádka o líných strašidlech

**Marii Blažičkové**

za roli Hastrmanky  
ve hře Vladimíra Čorta Pohádka o líných strašidlech

**Markétě Kalužikové**

za roli Mladé  
ve hře Havrane z kamene podle Tomáše Pěkného

**Jiřímu Šilerovi**

za roli D'Artagnana  
ve hře Mušketýři ze IV.B

**Pavlu Chmelíkovi**

za role Profesorů a Školníka  
ve hře Mušketýři ze IV.B

**Josefu Bartákovi**

za roli Kalafuny  
ve hře Kristiny Herzinové Čarovné tóny

**Zdeňku Balážovi**

za roli Švandy  
ve hře Kristiny Herzinové Čarovné tóny

**Anežce Navrátilové**

za scénografii k inscenaci hry Havrane z kamene podle Tomáše Pěkného

**Souboru LDO ZUŠ Valašské Mezíříčí**

**vedenému Bohumilou Plesníkovou**

za výtvarné řešení inscenace Dlouhá střapatá podle sbírky japonských pohádek Prodaný sen

**Souboru Malá scéna ZUŠ Zlín**

za inscenaci Havrane z kamene podle Tomáše Pěkného

## ***Cena dětské poroty:***

**Souboru Malá scéna ZUŠ Zlín**

za inscenaci hry Mušketýři ze IV.B

**Odborná porota rakovnické Popelky 1998**

**nenominuje ani nedoporučuje žádnou inscenaci pro Jiráskův Hronov 1999.**